

τῆς οὐρανόυ στρατιάς κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἠθέλομεν εἰπεῖ, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία!

ΑΙ ΠΡΟΙΚΕΣ.

Εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ κόσμου, οἱ γονεῖς δὲν ἐδίδον προῖκα εἰς τὰς κόρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, οἱ μέλλοντες νὰ νυμφευθῶσιν, ἐδίδον χαρίσματα εἰς τοὺς συγγενεῖς τῆς νύμφης, καὶ ταῦτα ὠνόμαζον τότε προῖκα. Ὁ Ἰακώβ ὑπηρετεῖ ἐπὶ τὰ χρόνους διὰ τὴν ἀποκτήσῃ τὴν Λεῖαν, καὶ ἄλλους τόσους διὰ τὴν πολυπόθητον Ραχήλ. Ὅτε ὁ Συχέμ συνέλαβεν ἔρωτα πρὸς τὴν Δείαν, εἶπε πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, «Εὐροίμι χάριν ἐναντίον ἡμῶν, καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε, δώσομεν· πληθύνετε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.» Εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦσαν πεπολιτισμένοι, ἀναφέρει ὁ Ἀριστοτέλης τὴν παρ' αὐτοῖς συνήθειαν τοῦ ἀγοράζειν τὰς συζύγους των. Ἀλλ' ὅσον ἡ βαρβαρότης ὀλιγόστευε, καὶ ἡ εὐγένεια τῶν ἡθῶν ἐπεκράτει, τόσον παρήκμαζε τὸ ἔθιμον τοῦτο· καὶ τέλος, ὑπερίσχυσε τὸ ἐναντίον· διότι ἡ Μήδεια, εἰς τὸν Εὐριπίδην, παραπονεῖται ὅτι αἱ γυναῖκες ἦσαν αἱ ἀθλιέσταται ὅλων τῶν λογικῶν πλασμάτων, καθὼς ἠναγκασμένοι ν' ἀγοράζωσι τοὺς δεσπότας αὐτῶν, καὶ εἰς τιμὴν ἀκριβοτάτην. Ὁ Λυκούργος, φοβούμενος ὅτι οἱ προῖκα λαμβάνοντες σύζυγοι ἤθελον γυναικοκρατεῖσθαι, καὶ θέλων προσέτι νὰ ἐκλέγῃσι τὰς συμβίας αὐτῶν οἱ ἄνδρες χάριν προσωπικῶν ἀρετῶν, καὶ οὐχὶ ἀπὸ αἰσχροκέρδειαν, φερόμενος ἐνταυτῷ καὶ ἀπὸ συμπάθειαν πρὸς τὰς πτωχὰς κόρας, αἵτινες δι' ἔλλειψιν προικὸς ἤθελον μένειν ἄγαμοι, ἐξώρισεν ἀπὸ τὴν Σπάρτην ὅλους διόλου τὴν προικοδότησιν. Τὴν σήμερον βάρβαροι τινὲς ἔχουν ἀκόμη τὴν συνήθειαν τοῦ ἀγοράζειν τὰς γυναῖκας· καὶ εἰς τινὰ δὲ πεπολιτισμένα ἔθνη δὲν ἐξέλιπεν ἀκόμη τὸ ἀπρεπὲς ἔθιμον τοῦ ν' ἀγοράζωσιν αἱ ταλαίπωροι γυναῖκες τοὺς δεσπότας αὐτῶν ἄνδρας!

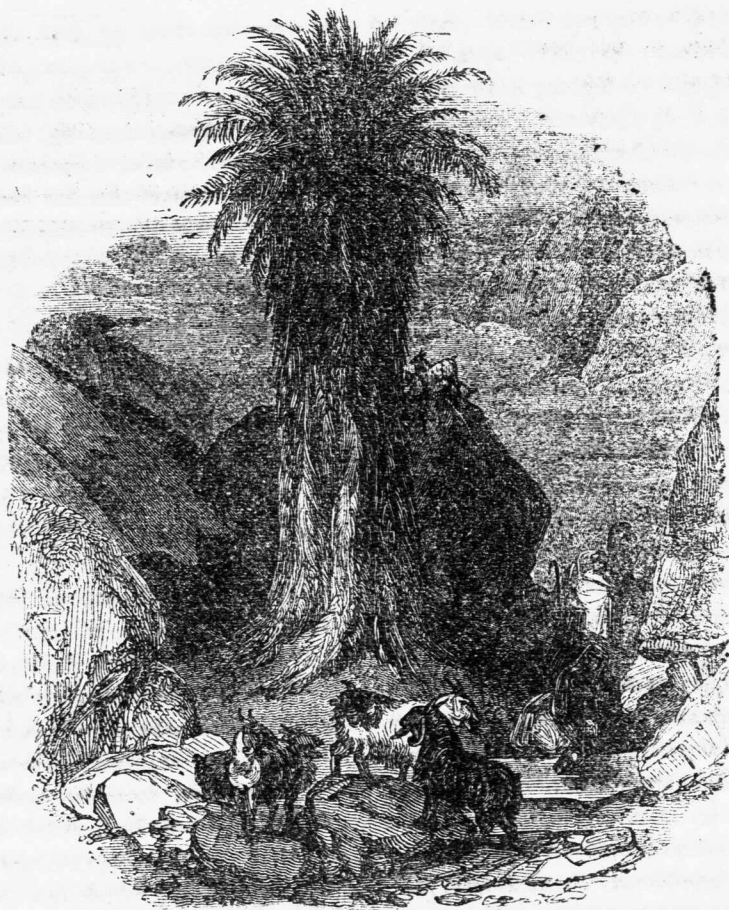
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΛΙΕΙΣ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ἡμῶν εὗρηκε τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καταγινόμενους εἰς διόρθωσιν τῶν δικτύων των, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, «Δεῦτε ὁπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλῖεις ἀνθρώπων.» Ἐκ τούτου ἐμποροῦν νὰ μάθωσιν ἀξιόλογον μάθημα οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου. Πάντοτε ὀφείλουσι νὰ ἐνασχολῶνται. Ὁ ἁλῖς καταγίνεται μετ' ἐπιμελείας εἴτε εἰς τὸ ῥίπτειν τὸ δίκτυον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν δι' ἄγαν ἰχθύων, εἴτε εἰς τὸ διορθῶναι καὶ ἐτοιμάζειν αὐτὸ πρὸς χρῆσιν. Δὲν ἐμπορεῖ πάντοτε νὰ ῥίπτῃ αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν, καθότι πολλάκις χρειάζεται διόρθωσιν. Ὡσαύτως ὁ Χριστιανὸς ἱεροκέρυξ δὲν ἐμπορεῖ πάντοτε νὰ ἐνασχολῇται εἰς τὸ κήρυγμα· πρέπει νὰ ἔχῃ καιρὸν δι' ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην καὶ πρὸς σύνθεσιν τῶν λόγων του, οἵτινες εἶναι τὸ δίκτυον αὐτοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἐπέπληξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὡς ὀκνηροὺς, διότι εὗρηκεν αὐτοὺς διορθόνοντας τὰ δίκτυά των, καὶ μὴ ἁλιεύοντας. Μακάριος ὁ Χριστιανὸς ἁλῖς, ὅστις πάντοτε ἐνασχολεῖται, εἴτε εἰς τὸ ἁλιεύειν, εἴτε εἰς τὸ διορθῶναι τὸ δίκτυον αὐτοῦ.

Ο ΦΟΙΝΙΞ.

ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ φυτὰ τινὰ ἢ δένδρα, παρέχοντα εἰς τοὺς κατοίκους τῶν χωρῶν ὅπου γεννῶνται τὴν κυριωτέραν τροφήν· ἐκ τούτων εἶναι καὶ ὁ φοῖνιξ, τοποθεσίαν ἔχων τόσον ἰδιαίτεραν, ὥστε οὐδὲ μὲ τῶν εὐκρατῶν, οὐδὲ μὲ τῶν τροπικῶν κλιμάτων τὰς ὁπώρας ἠθέλεν εἶσθαι ὀρθὸν νὰ συγκαταταχθῇ. Κατέχει διάμεσόν τινὰ τόπον, καὶ πλεονάζει μάλιστα εἰς τὰς χώρας, ὅπου ἄλλοι βρώσιμοι καρποὶ εἶναι σπανιώτατοι.

Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τῶν συνόρων τῆς Περσίας, σχεδὸν ἀνευ διακοπῆς, εὐμεγέθης τις ἔρημος, περὶ τὰς τέσσαρας χιλιάδας μιλίων μακρά· ἐπὶ τῶν κρασπέδων τῆς ἐρήμου ταύτης, διὰ τὴν αὐχμηροτάτην φύσιν τοῦ χώματος, καὶ διὰ τὸ ἀνυδρὸν τῆς ἀτμοσφαίρας, δὲν γίνονται ποσῶς τὰ δημητριακὰ εἶδη. Τὰ παράλια μὲν, αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν, καὶ πᾶν ἄλλο μέρος ἐν ᾧ εὐρίσκεται ὑγρασία τις, εἶναι γονιμώτατα· καίτοι δὲ ἀθλίως καλλιεργούμενα, παράγουσι τὰ πλέον ἄφθονα γεννήματα καὶ τοὺς ἐκλεκτοτέρους καρπούς. Ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ κράσπεδον τῆς ἐρήμου, καὶ εἰς τὰς μικροτέρας αὐάσεις, ἡ νησύδρια, αἵτινες τῇδε κάκεισε στρίζουσι τὸ πρόσωπον τῆς ἀμμώδους αὐτῆς χώρας, ὁ φοῖνιξ εἶναι τὸ μόνον δένδρον, ἀρ' οὗ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ τραφῇ. Ὑπεράνω τῶν ἐκεῖ ὀλίγων καὶ χαμηλῶν φυτῶν, ὁ φοῖνιξ ἀνυψῶναι τὸ στέλεχος καὶ ἐξαπλῶναι τὰ φύλλα του, ὡς μόνος βασιλεὺς τοῦ φυτικοῦ συστήματος τῆς διψώσης ἐκείνης γῆς. Εὐρίσκεται δὲ τόσον ἀφθόνως, καὶ τόσον ἀμικτος μὲ πᾶν ἄλλο φυτὸν ἄξιον τῆς ὀνομασίας δένδρου, εἰς ὅλον τὸ μεταξὺ τῶν Πολιτειῶν τῆς Βαρβαρίας καὶ τῆς ἐρήμου διάστημα, ὥστε ἡ χώρα αὕτη καλεῖται ἡ Γῆ τῶν Φοινίκων.—ἐπὶ τῆς ἐσχάτης πεδιάδος, τῆς μὲ τὴν ἔρημον συνορευούσης, τὰ μόνον εὐφρόσυνα εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἀντικείμενα ἐν τῷ μέσῳ τῆς μονοτόνου θέας εἶναι ὁ φοῖνιξ καὶ ἡ τοῦ Ἀραβὸς σκηνή. Τὸ αὐτὸ δένδρον συνοδεύει τὸ κράσπεδον τῆς ἐρήμου καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς καμπάς, εἰς τὴν Τρίπολιν, εἰς τὴν Βάρκαν, ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου, εἰς τὸ ἀρκτῶν μέρος τῆς Ἀραβίας, καὶ εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς Τουρκίας. Τὸ στέλεχος αὐτοῦ ἀνυψῶναι, καὶ ῥίπτων τὴν πλατεῖαν καὶ ὠραίαν σκιάν του ὅπου ἄλλο τι δὲν ὑπάρχει νὰ σκεπασθῇ ἀπὸ τὰς καυστηρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, χαιρετᾶται ὁ φοῖνιξ μετὰ πλειοτέρας ἡδονῆς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ πλανωμένου παρὰ μ' ὅσην ἄλλο δένδρον οἰονόηποτε εἰς οἰανόηποτε ἄλλην θέσιν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι διὰ τὴν σκιάν ἢ καὶ διὰ τὸν καρπὸν αὐτοῦ μόνον τόσον ἐπιθυμητὸς ὁ φοῖνιξ εἰς τὴν χώραν ταύτην· διότι

Ἅγιος Φοίνιξ, ἐπὶ τοῦ Ὄρους Σινᾶ.

ὅπου μικρὸν ἄλσος φοινίκων ἀντιπαραθέτει τὸ φαῖδρον αὐτοῦ πράσινον εἰς τὴν περίεξ κοκκινόχροον ἐρημίαν, ὁ περιηγητὴς ἐμπορεῖ ἐν γένει μετὰ βεβαιότητος νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θέλει εὐρεῖ πηγὴν δροσερῶν ὑδάτων.

Ὁ φοίνιξ εἶναι μεγαλοπρεπὲς καὶ περικαλλὲς δένδρον. Ὁ κορμὸς αὐτοῦ ἀνυψοῦται πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα πόδας ἐν σχήματι κυλινδρικῆς στήλης, ἄνευ κλάδου ἢ διαιρέσεως, καὶ ἰσοπαχὴς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος. Φθάσας εἰς τὸ εἰρημένον ὕψος, ἔχει διάμετρον ἐνὸς ποδὸς ἕως δεκαοκτὼ δακτύλων. Ἐκ τῆς κορυφῆς δὲ τοῦ ὑψηλοῦ τούτου κορμοῦ ἀναβλαστάνει μεγαλοπρεπὲς στέμμα ἐκ φύλλων, χαριέντων ἐπίσης κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὴν διάταξιν.

Οἱ κυριώτεροι μίσχοι τῶν φύλλων εἶναι ἀπὸ οκτῶ ἕως δέκα πόδας μακροὶ, στερεοὶ, στίλβοντες, καὶ ὀξυνόμενοι· ἕκαστος δὲ περιλαμβάνει, κατὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ, ἱκανὸν μέρος τοῦ στελέχους. Τῷ ὄντι, ὁ κορμὸς τοῦ φοίνικος σύγκειται ἀπὸ τὰ λείψανα φύλλων, αἱ ἄκραι τῶν ὁποίων ἐξέχουσι μὲν εὐθὺς ὑπὸ τὸ στέμμα ἢ τὴν κορυφήν, γίνονται δ' ἀφανέ-

στεραι πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου. Οἱ πυθμένες τῶν φύλλων εἶναι περιτετυλιγμένοι εἰς μεμβρανώδεις θήκας, ἢ κρασπεδωμένοι με ἀδροτάτην ἰνώδη ὕλην. Τὰ φύλλα ταῦτα εἶναι ἑκατερόπτερα, ἥτοι ἕκαστον φύλλον συνίσταται ἐκ πολυαρίθμων μακρῶν, στενῶν φυλλιδίων, ζωηροῦ πρασίνου χρώματος, ἐναλλάξ τεταγμένων ἑκατέρωθεν. Πλησίον τῆς βάσεως τοῦ φύλλου τὰ φυλλίδια ταῦτα ἔχουσι πολλάκις τριῶν ποδῶν μῆκος· ἀλλ' ἀκόμη καὶ τότε οὐδ' ἐνὸς δακτύλου ἔχουσι πλάτος, οὐδ' ἀνοίγουν ἐπίπεδα, ἀλλὰ μένουσι με ῥάχιν ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τι ὅμοια με τὴν τρόπιν λέμβου. Νεαρὰ ὄντα τὰ φύλλα, εἶναι συνεστραμμένα καὶ ἐσκεπασμένα με χαλαρὰς ἴνας, αἵτινες ἀνοίγουσι καὶ διαλύονται, ὅσον ἐκτείνεται τὸ φύλλον. Τὸ νεαρὸν φυλλίδιον ἔχει προσέτι ὡς ὅπλον εἰς τὴν ἄκραν σκληρὰν μέλαιναν ἄκανθαν. Τὰ φοινικόφυλλα εἶναι δυνατώτερα καὶ ἀδρότερα τῶν φύλλων ὁποιοῦδήποτε ἄλλου δένδρου.

Τὰ ἄνθη ἐξέρχονται βοτρυδὸν ἀπὸ μεταξὺ τῶν φύλλων· κατὰ πρῶτον εἶναι περικεκλεισμένα εἰς σπάθην, ἥτοι θήκην, ἥτις ἀνοίγει ὥστε αὐτὰ νὰ ἑκτα-

θῶσιν, ἔπειτα δὲ συστέλλεται καὶ μαραίνεται. Ὁ φοίνιξ εἶναι δένδρον διοίκιον, τούτέστιν ἔχει τὰ ἄρβρενα ἄνθη ἐν ἐνὶ φυτῷ, καὶ τὰ θήλεα, ἢ καρποφόρα, ἐν ἄλλῳ. Τὰ ἄρβρενα ἄνθη εἶναι πολὺ μεγαλῆτερα τῶν θηλέων· ταῦτα δὲ, ἀντὶ νὰ ἔχῃσι στήμονας εἰς τὰ κέντρα των, ἔχουσι τὰ στοιχεῖα τῶν φοινικοβαλάνων, ἰσομεγέθη περίπου μὲ μικρὰ πῖσα.

Τὸ διττὸν γένος τῶν φοινίκων ἦτον ἐγνωσμένον καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, καθότι ἀναφέρουν αὐτὸ ἅπαντες οἱ τὸ δένδρον περιγράφαντες παλαιοὶ συγγραφεῖς. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ εἰς τὴν γονιμοποίησιν τοῦ ἀγρίου φοίνικος καὶ τοῦ ἡμέρου. Οἱ μὲν ἄγριοι φοίνικες ἐγγέουν αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς τὴν γονιμοποιὸν κόκκιν· οἱ δὲ ἡμεροὶ ἀπαιτοῦσι τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης. Εἰς πᾶν ἄλλος ἡμέρων φοινίκων, ὁ καλλιεργητὴς συνάγει τὰ ἄνθη τοῦ ἄρβρενος φοίνικος, καὶ ἀναβάς μετ' αὐτῶν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θήλεος, διασκορπίζει τὴν γύριν ἢ γονιμοποιὸν κόκκιν ἐπὶ τὰ φύματα τῶν φοινικοβαλάνων. Τόσον οὐσιώδης εἶναι ἡ πράξις αὕτη, ὥστε, ἂν δὲν ἐκτελεσθῇ, καρποφορία δὲν γίνεται, ἀκόμη καὶ ὅπου εἰς τὸ αὐτὸ ἄλλος συμφύονται τὰ ἄρβρενα καὶ τὰ θήλεα δένδρα. Παράδειγμα τούτου ἀξιοσημειωτον διηγεῖται ὁ Delile εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν αὐτοῦ Ἀνθολογίαν. Οἱ φοῖνιες εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Καίρου δὲν ἐκαρποφόρησαν τὸ 1800. Ἐπειδὴ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἔαρος ἐμάχοντο εἰς πᾶν μέρος τοῦ τόπου τὰ Γαλλικὰ καὶ Τουρκικὰ στρατεύματα, πᾶσα γεωπονία εἶχεν ἐμποδισθῇ, καὶ, σὺν ταῖς λοιπαῖς, ἢ τοῦ φοίνικος γονιμοποίησις. Μολονότι τὰ ἄνθη προέκυψαν κατὰ τὸ συνήθες εἰς τὰ θήλεα δένδρα, οὐδὲν ὅμως ἐξ αὐτῶν ὠρίμασεν εἰς βρωσίμους ὀπώρας. Ἡ γύρις τῶν ἄρβρέων φοινίκων διεσκορπίσθη ἅπανταχοῦ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν ἀνέμων· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦτον ἀρκετὰ θαφίλης, ὥστε νὰ φθάσῃ τὰ ἐπὶ τῶν θηλέων φύματα καὶ νὰ γονιμοποιήσῃ αὐτά, προῆλθεν ἐκ τούτου γενικὴ σχεδὸν ἀστοχία. Διηγεῖται ἄλλος συγγραφεὺς, ὁ Michaux, ὅτι οἱ ἄρβρενες φοίνικες ὀλοκλήρου ἐπαρχίας ἐφθάρησαν ποτὲ ὑπὸ τῆς βαρβάρου κακίας ἐχθρικοῦ στρατεύματος· ἀλλ' οἱ κάτοικοι, προφοβηθέντες τούτο, εἶχον συνάξει καὶ διατηρήσει τὴν γύριν εἰς ἀγγεῖα κατὰκλειστα, καὶ μετ' αὐτὴν ἐποίησαν ἔγκυα τὰ θήλεα ἄνθη, ἀφοῦ ὁ ἐχθρὸς ἀπεδιώχθη. Λέγεται δὲ ὅτι ἡ γύρις διέτρησεν οὕτω τὰς δυνάμεις αὐτῆς δεκαεννέα ἔτη.

Μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε μῆνας ἀφοῦ ἐκτελεσθῇ ἡ πράξις τῆς γονιμοποιήσεως, οἱ φοίνικες ἀρχίζουν νὰ φουσκώνωσιν· ἀφοῦ δ' αὐξήσωσιν ἐντελῶς, δένονται μετ' ἐπιμελείας εἰς τὴν βάσιν τῶν φύλλων, ὥστε νὰ μὴ δαίρωνται ἢ καὶ συντρίβωνται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἄν ὁ σκοπὸς ᾗναι νὰ φυλαχθῶσι, συνάγονται ὀλίγον

τι πρὶν ὠριμάσωσιν· ἀλλ' ὅταν θέλῃ τις νὰ φάγῃ αὐτοὺς νωπούς, ἀφίνονται νὰ ὠριμάσωσιν ἐντελῶς, καὶ τότε εἶναι δροσερὸς καρπὸς καὶ ἡδονικώτατος. Ἀδύνατον ὅμως εἶναι νὰ φυλαχθῶσι πολὺν καιρὸν ἢ νὰ μετακομισθῶσι μακρὰν οἱ ὠριμοὶ φοίνικες, χωρὶς νὰ ὀξυνίσωσι· καὶ διὰ τούτο οἱ θέλοντες ν' ἀποταμιεύσωσιν ἢ νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς εἰς μακρυὴν ἀγορὰν, τοὺς ξηραίνουν εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ ψαθῶν. Οἱ φοίνικες οἱ στελλόμενοι πρὸς ἡμᾶς καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν· πολλάκις δὲ οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδοιποροῦντες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν σακκίον ἀπὸ ξηροῦς φοίνικας, ὡς τὴν μόνην ἢ τὴν κυριωτέραν τροφὴν των ἐν διαστήματι ὁδοιποριῶν πολλῶν ἐκατοντάδων μιλίων. Εἰς τινα μέρη οἱ ἐκ τῶν καλλιεργημένων δένδρων πίπτοντες φοίνικες ἀφίνονται ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς ἀνάψυξιν τοῦ ὁδοιπόρου.

Εἰς τὴν Χεδιάζ, καὶ εἰς τὰς πλείστας τῶν φοινικοτρόφων χωρῶν, ἡ συνάξις τῶν φοινίκων περιμένεται μὲ τοσαύτην προθυμίαν, καὶ συνοδεύεται μὲ τοσαύτην χαρὰν, μ' ὅσην ὁ τρυγητὸς εἰς τὴν νότιον Εὐρώπην. Ὅπου δὲν γένωσιν οἱ καρποί, ἢ φθάρωσιν ὑπὸ τῶν ἀκρίδων, λύπη καὶ ἀθυμία κυριεύουσι τοὺς κατοίκους· διότι δὲν τρέφονται ἀπὸ τὰς νωπὰς μόνον ὀπώρας· ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς δέκα μῆνας, καθ' οὓς δὲν εὐρίσκονται ὠριμοὶ φοίνικες, ζῶσι τὸ κυριώτερον ἀπὸ φύραμά τι φοινίκων, σκευαζόμενον διὰ τῆς θλίψεως τῶν ὠρίμων ὀπωρῶν εἰς μεγάλα κάνιστρα. « Πόσα ἔχουν οἱ φοίνικες εἰς τὴν Μέκκαν ἢ τὴν Μεδίαν; » εἶναι ἡ πρώτη ἐρώτησις τοῦ Βεδουίνου εἰς τὸν καθ' ὁδὸν συναπαντώμενον.

Τὴν πολυχρηστίαν τοῦ φοίνικος ἀναφέρει ὁ Στράβων ὡς ἐπομένως· « Καὶ γὰρ ἄρτος, καὶ οἶνος, καὶ ὄξος, καὶ μέλι, καὶ ἄλφιστα, τὰ τε πλεκτὰ παντοῖα ἐκ τοῦ φοίνικος· τοῖς δὲ πυρῆσιν ἀντ' ἀνθρώπων οἱ χαλκεῖς χρώνται· βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις εἰς τροφὴν εἰσὶ βουσί καὶ προβάτοις. Φασὶ δ' εἶναι καὶ Περσικὴν ὥδην, ἐν ἣ τὰς ὠφελείας τοῦ φοίνικος τριακοσίας καὶ ἐξήκοντα διαριθμοῦνται. » Τῶνόντι μόλις ὑπάρχει μέρος τοῦ δένδρου, μὴ χρησιμεῖον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως. Ὅταν ὁ καρπὸς ἐντελῶς ὠριμάσῃ, πιεζόμενος δυνατὰ, παρέχει ἡδὺ τι σιραιόπιον, δι' οὗ σκευάζονται γλυκάσματα ἐκ τῶν φοινικοβαλάνων καὶ ἄλλων ὀπωρῶν. Οἱ πυρῆνες καὶ ἄλλα τινα μέρη τοῦ δένδρου μαλακόνονται διὰ τῆς βράσεως, καὶ τρώγονται ὑπὸ τῶν ζώων. Πνεῦμά τι ἄριστον κατασκευάζεται ἐκ τῶν φοινικοβαλάνων, καὶ πίνεται ἀκωλύτως ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν. Ὁ οἶνος προσέτι ὁ ἐκ τοῦ φοίνικος δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Κορανίου· εἶναι δ' οὕτως ὁ ὀπὸς ἢ ὁ χυμὸς τοῦ δένδρου, καὶ διὰ ν' ἀποκτηθῇ,

ἐξ ἀνάγκης φθείρεται τὸ δένδρον, ὥστε ἐκλέγονται πρὸς τοῦτο οἱ ἀκαρποὶ φοῖνικες. Τῶν τοιούτων ἀποκόπτεται τὸ στέμμα, ἐπομένως σκάπτεται κοίλωμά τι ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ στελέχους· ὁ χυμὸς δὲ ἀναβαίνων στραγγίλει εἰς τὸ κοίλωμα τοῦτο πρὸς δύο περὶπου ὁκάδας τὴν ἡμέραν εἰς διάστημα δεκατεσσάρων ἢ δεκαπέντε ἡμερῶν, ἔπειτα βαθμηδὸν ἐλαττοῦται, καὶ μετὰ ἐξ ἑβδομάδας ἢ δύο μῆνας παύει ὅλως διόλου, καὶ τὸ δένδρον, ξηρανθὲν ἤδη παντάπασι κατὰ συνέπειαν τοῦ γενομένου, κόπτεται διὰ τὸ πῦρ ἢ δι' ἄλλας χρείας. Τὸ λεγόμενον λάχανον τοῦ φοίνικος εἶναι κωνικὸν σύμπλεγμα εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐκ φύλλων στέμματος, καὶ συνίσταται ἀπὸ τὰ μέλλοντα φύλλα εἰς τὴν μὴ ἀνεπτυγμένην αὐτῶν κατάστασιν. Τὸ ἔσθωθεν μέρος τοῦ λαχάνου τούτου ὁμοιάζει κατὰ τὴν γεῦσιν μὲ νωπὸν κάστανον· ἀλλ' ὡς ὁ ὀπὸς τοῦ φοίνικος, ἀποκτᾶται μόνον διὰ τῆς φθορᾶς τοῦ δένδρου, ὅθεν καὶ δὲν λαμβάνεται εἰμὴ ἐκ τῶν ὅσα κόπτονται χάριν τοῦ ὀποῦ ἢ χυμοῦ.

Τὰ ἰνώδη μέρη τοῦ φοίνικος κατασκευάζονται εἰς σχοινία, κάνιστρα, ψάθας, καὶ ἄλλα διάφορα οἰκιακά σκεύη· ὡσαύτως καὶ οἱ μίσχοι, ἀφ' ὧν ἔξαρτῶνται οἱ φοινικοβάλανοι. Τὰ σχοινία τῶν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ναυτιλλομένων πλοίων γίνονται σχεδὸν ὅλως διόλου ἀπὸ τὸν ἐνδότερον ἰνώδη φλοιὸν τοῦ φοίνικος. Τὸ στέλεχος χρησιμεύει ἄριστα διὰ πασσάλους, κιγκλίδας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα χονδροειδῆ· ἀλλ' οὐχὶ καὶ διὰ σανίδας, καθότι ἰνώδες ὂν εὐκόλως σχίζεται. Καὶ αὐτὰ τὰ φοινικοφύλλα χρησιμεύουσι παραπολύ· μακρότατα καὶ στενά, ὡς καὶ ἀδρότατα, κατασκευάζονται εἰς παχέα σχοινία, καλάθια, σάκκους, ῥιπίδια, σάρωθρα, κάνιστρα, καὶ ψάθας. Ὁ μίσχος τοῦ φύλλου, ὅστις συνιστᾷ μακρὰν καὶ δυνατὴν ὀξυνομένην ῥάβδον ἢ βακτηρίαν, χρησιμεύει ὅχι ὀλιγώτερον. Ἐν Βαγδατίῳ κατασκευάζουν ἐξ αὐτοῦ παντὸς εἶδους οἰκιακά ἐπιπλα, κραββάτους, κλωβία, τραπέζας, καὶ καθέκλας. Αἱ κυκλοειδεῖς λέμβοι τοῦ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου γίνονται ὅλως διόλου ἀπὸ τὸν μίσχον τοῦ φύλλου καὶ ἀπὸ τὰ φυλλίδια τοῦ φοίνικος, συμπλεκόμενα καὶ ἀκολουθῶς ἀλειφόμενα μὲ ἄσφαλτον.—Γνωστὸν εἶναι πρὸς τοῦτο, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ μεταχειρίζονται τοὺς κλάδους τῶν φοινίκων ἢ τὰ βάθια εἰς θρησκευτικὰς τινὰς τελετάς· οἱ Εὐρωπαῖοι λαμβάνουν αὐτὰ ἐκ τινων φοινικῶνων ἐγγὺς τῶν παραλίων τοῦ Κόλπου τῆς Γενούας.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ φοίνικος εἶναι πλείστου λόγου ἀξία εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ εἰς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ μέρη τῆς Ἀσίας. Εἰς τὴν νοτιωτέραν Βαβυλῶν, εἰς μέγα μέρος τῆς Αἰγύπτου, εἰς τὰς αὐχμηροτέρας περιοχὰς τῆς Συρίας, καὶ εἰς τὴν

Ἀραβίαν, εἶναι σχεδὸν τὸ μόνον τῆς καλλιέργειας ὑποκείμενον. Εἰς τὰς κοιλάδας τῆς Χεδιάζ εὐρίσκονται ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν εἶδη φοινίκων, ἐξ ὧν ἕκαστον ἰδιάζει εἰς τινὰ περιοχὴν, καὶ ἔχει τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ἀρετάς. Οἱ φοῖνικες μεταβαίνουν ἀπ' ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον εἰς τὴν σειρὰν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ τιμὴ ἢ πληρονομένη εἰς τὸν πατέρα νυμφευμένης κόρης συνίσταται πολλάκις ἀπὸ φοινίκας.

Ἡ προτεταγμένη εἰκονογραφία παριστάνει ἄγριον φοῖνικα, εὐρεθέντα ὑπὸ τῶν Κυρίων Leon καὶ Laborde εἰς τὸ Σῖναιον ὄρος. Οὗτος φαίνεται ἄμοιρος τῆς κομφότητος, ἥτις συνήθως ἀποδίδεται εἰς τοὺς φοῖνικας, καὶ ἥτις κοινῶς νομίζεται ἴδιον αὐτῶν χαρακτηριστικὸν, καίτοι ἀποτέλεσμα τέχνης, — τῆς τέχνης τοῦ ἀποκόπτειν κατ' ἔτος τοὺς χαμηλοτέρους κλάδους, ἢ μᾶλλον τὰ φύλλα, ὅσον τὸ δένδρον ἀναβλαστάνει. Τούτου μὴ γινομένου, σχηματίζεται περίφραγμα τι ἀπὸ τοὺς φθίνοντας κλάδους, καὶ τὸ δένδρον ἔτι ἀνυψοῦται ἀπὸ τὸ μέσον τῶν ἰδίων αὐτοῦ λειψάνων. Παραμελούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀγρίου Ἀραβος, ὅστις θεωρεῖ πᾶσαν καλλιέργειαν ὡς κατωτέραν τῆς ἑαυτοῦ ἀξιοπρεπειᾶς, οἱ φοῖνικες συγκροτοῦσι κάποτε ἀδιαχώρητα δάση· ἀλλὰ συνεχέστερον μεμωμένος ὁ φοῖνιξ πλησίον πηγῆς τινὸς, ὡς εἰς τὴν εἰκονογραφίαν, ἔσται φάρος εὐφρόσυνος εἰς τὸν ὁδοιπόρον, ὑποσχόμενος καὶ ὕδωρ πρὸς σθέσιν τῆς δίψης του, καὶ τερπνὴν σκιάν πρὸς τὴν ποθυομένην ἀνάπαυσιν.

ΧΑΛΚΑΝΘΙΝΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ*.

Εἰς τὰ περί τὸν παντὸς ἡφαιστίου εὐρίσκεται θεῖον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον· ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν νῆσον Ἰαῦαν, πλησίον τῆς πρωτεύουσος Βαταΐας, γνωρίζομεν ὅτι εὐρίσκεται θεϊκὸν ὄξυ ἐν φυσικῇ καταστάσει. Λίμνη θεϊκοῦ ὀξέος κατέχει τὸν κρατῆρα ἑσβεσμένου τινὸς ἡφαιστίου· ἀπὸ τὴν δεξαμενὴν δὲ ταύτην ῥέει μικρὸς τις ῥυάξ κατὰ τῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους, ὅστις καθ' ὅλην μὲν τὴν ξηρὰν ὄραν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπορροφᾶται ὑπὸ τῆς διψασμένης γῆς· ἀλλ' ἀφοῦ ἀρχίσωσιν αἱ βροχαί, συμβάλλει μετ' ἄλλου τινὸς ποταμοῦ, καὶ προσδεύων ὅχι μόνον φθείρει τοὺς ἰχθύς, ἀλλὰ καὶ μαραίνει πᾶν ὅ,τι χλωρὸν ἤθελεν ἀπαντήσῃ.

*Οχι μόνον δὲν πρέπει νὰ γίνεσιν συνένοχος κακῶν πράξεων, ἀλλ' οὔτε νὰ τὰς υπερασπίξῃ· διότι οἱ περισσότεροι σὲ νομίζουν ἱκανὸν νὰ πράξῃς τὸ ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν βοηθεῖς ἢ δικαιῖνεις.

Ἡ ὑπόκρισις εἶναι σέβας τῆς κακίας πρὸς τὴν ἀρετὴν, εἶπαν τινές· ἀλλὰ καλύπτει τις τὴν κακίαν μὲ τὸν βδελυρὸν μανθῶνα τῆς ὑποκρίσεως, δὲν τιμᾷ οὐδὲως τὴν ἀρετὴν. Ὁ ὑποκριτὴς προσθέτει εἰς τὰ ἄλλα ἐλαττώματά του τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ἀνανδρίαν. Ἀπελπισία ἀπὸ τοιούτων ἀνθρώπων.

* Χαλκάνθη λέγεται τὸ Ἰταλιστὶ βιτριόλιον, καὶ Τουρκιστὶ καρμπογιά· θεϊκὸν ὄξυ εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενον βιτριόλιον.